

S

A

Ğ

I

M

S

O

L

U

M

Ö

N

Ü

M

ROMAN

YEŞİM
ERDEM

A

R

K

A

M

2. BASKI

♥ can
çağdaş

YEŒİM ERDEM

SAĞIM SOLUM
ÖNÜM ARKAM

Can ağdaş

Sağım Solum Önüm Arkam, Yeşim Erdem

© 2020, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2020

2. basım: Aralık 2022, İstanbul

Bu kitabın 2. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Cem Alpan

Editör: Özgür Batur

Düzeltili: Mert Tokur

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: BPC Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş.

Osmangazi Mah. Mehmet Deniz Kopuz Cad. No.17/1 Oda:1

Esenyurt, İstanbul

Sertifika No: 48745

ISBN 978-975-07-4160-9

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

YEŞİM ERDEM

SAĞIM SOLUM
ÖNÜM ARKAM

ROMAN

♥can

YEŞİM ERDEM, 1972'de Alaőehir'de (eski adı Filedelfiya) doğdu. Ortaöğrenimini İzmir'de tamamladıktan sonra ODTÜ Siyaset Bilimi'nde okudu. Diploması muhabirliği yaptığı kısa bir Kıbrıs macerasından sonra, İstanbul'a taőındı. Yerli ve yabancı çeőitli basın mecralarında siyaset, kültür ve gezi yazılarının yanı sıra film ve kitap eleőtirileri yazmaya devam etti, film festivallerinde görev aldı. İlk kitabı *Filedelfiya Hikayeleri* 2011'de Ayizi Yayınları tarafından yayımlandı. Şu an DC, New York ve İstanbul arasında mekik dokuyor ama hayatının geçtiği her yerde yaőamaya devam ediyor. Son kitabı *Sağım Solum Önüm Arkam*, bir yanıyla tüm bu meknların ruhlarına bir hürmet niteliğinde. Ortadan kaybolduğunda genelde kitap okuyor. En çok Rus ve İngiliz klasiklerini ve psikolojik gerilim romanlarını seviyor.

Ablalara...

BİRİNCİ KISIM

1

Kasabalının, alışık olduğu ılıman iklim koşullarına göre ayaz dediği serin kış gününde, Ceren yine paltosuz dışarı sıvışmış, kaldırımın üstündeki korunaksız köşesine kurulmuştu. Soğuktan olacak sokak bomboştı. Elindeki taşı çeviriyor, kaldırıma çizili seksek üstünde zıplasa mı karar veremiyordu. Uzanmak için üçüncü kez odasına çekilen annesinin, yokluğunu fark etmesinden, sonra da azarlamasından korkuyordu.

Ceren kulak kesildi. Uğultular başlamıştı. Yazları sıcağın miskinliğinden, kışları da soğuk korkusundan sıklıkla sessizliğe bürünen bu kasabada, arada ailesiyle gezmeye ya da alışverişe gittiği İzmir'in aksine her şey önce duyulur, sonra görünürdü. Bakmadan önce kulak kesilmek kasabalının içgüdüsel olarak yaptığı bir şeydi. Oradan oraya, ağızları ya lafla ya abur cuburla dolu bir şekilde koşturan o vızır vızır insan kalabalığına, Ceren'in kasabasinda sadece bayramlar, düğünler, okulun ilk günü, karne günü gibi özel zamanlarda rastlanırdı. Bir de şu son zamanlarda adına "eylem" denen ama öyle herhangi bir kutlamaya da benzemeyen toplaşmalarda...

Uğultuların ardından bir grup görüldü: Dört yoldan aşağı koşarak iniyorlardı. Olaylara bulaşmak istemeyenler... Yani ödlekler. Ablası öyle derdi. Bu grup, uğultusu-

nu da peşine takıp kaybolduktan beş dakika sonra Ceren'in kalbi küt küt atmaya başladı. Ablasının da içinde olduğu ikinci grubun uğultusu başlamıştı. Bunlar kendi içlerinde kümelenmiş hararetili hararetili konuşan, birbirlerine çatan, hatta durup kavga eden solculardan ve sağcılardan oluşurdu. Bazen biri "Kahrolsun faşizm!" diye bağırır, kimisi alkışlar, eşlik eder, kimisi misilleme yapardı. Ablasının çoğu zaman bu grubun içinde olması Ceren'i hem ürkütür hem de rahatlatırdı. Çünkü burada değilse, üçüncü grupta demektir. Okul çıkışı hemen dağılmazdı o grup, lisenin bahçesinde ya da kantininde toplaşır, sigara içer, eylemlere katılırdı. Bu da babasının bir şekilde haber alıp okula koşması, Selen'i o kalabalıktan alıp sağcılardan yedirmedeği dayağı evde atması demektir.

Ceren, babasının gireceği öfke krizinden çok, mavisi parıl parıl parlayan Ford Taurus'uyla eve götürülmenin verdiği utançtan çekinen ablasının cesaretine hayran. Ama Selen'deki eksik tüm korkuları onun adına taşırdı. Selen'in tüm uyarılarına rağmen her okul çıkışı onu kaldırımında bekler, bu sayede ablasını eyleme katılmaktan ya da sokaktaki tartışmalara karışmaktan alıkoyduğunu düşünürdü.

Selen köşeye gelir gelmez konuşmasına ara verip gözleriyle Ceren'i aradı. Göz göze geldikleri anda da sızıntıyla yüzünü buruşturdu. Sonra da hızlı adımlarla eve yürüdü. Eylem de peşinden koşup ona katıldı. Ceren olan biteni dikkatle izlerken belli belirsiz bir şeyin saçına dokunduğunu hissetti. İrkilerek arkasına döndü. Mahmut Abi! Bir tek onun gelişinin sesini duymuyordu.

"Korkma kız!" dedi, korkması hoşuna gitmiş gibi. "Ne yapıyorsun bu soğukta tek başına? Aslı nerde?" diye sordu ilgiyle, gözünü boş kaldırımın gizli köşelerinde gezdirerek. Ceren cevap vermek yerine parmağıyla ablasını işaret etti. Mahmut sokağa sapan liseliler arasında Selen ve Eylem'i seçince yüzünde korkuyla karışık bir

tiksinti ifadesi oluştu. Karşı karşıya gelmemek için geri-singeri döndü. Selen ve Eylem her zamanki gibi hararet-li bir şekilde konuşuyorlardı. Fark etmediler.

“Ceren, buna ne zaman son vereceksin?” diye sordu Selen arkadaşına veda ettikten sonra.

“Canım sıkıldı, bahçeye çıktım. Sana bakmıyordum.”

“Bak sen!.. Annemin haberi var mı? Paltonu da giy-memişsin!”

“Annem uzanmıştı. Üşümüyorum ki.”

“Cerenciğim lütfen, beni üzüyorsun böyle yaparak. Annemle babam yeter zaten. Bir de seninle baş edemi-yorum.”

“Ben de seninle baş edemiyovum,” dedi Ceren.

Selen kızgınlığını koruyamadı, güldü. “R” harfini hâlâ tam söyleyemezken diklenmesi komik oluyordu.

“Bak sen. Neymiş baş edemediğin?”

Ceren bir an ne diyeceğini bilemedi. “Sigava içme diyovum. İçiyovsun.”

Selen kakhaha attı. “Annemle babam mı salıyor seni başıma, doğru söyle.”

“Yok. Onlar da kızıyor seni beklememe.”

“Hah, beni gözetlediğini itiraf ediyorsun yani. Söy-leyeyim akşam da gör.”

“O zaman ben de babama sigara içtiğini söylerim.”

“Bak sen şu cüceye, bir de tehdit ediyor,” dedi Selen kapıyı anahtarıyla açarken. “Hadi sessizce gir de annem görmesin. Oturma odasında ısın biraz. Burnun kıpkırmızı olmuş.”

“Sen nereye gideceksin?”

“şimdi geleceğim.”

“Bodrumda sigara içeceksin, değil mi?”

“Aaa!.. Bak, seni gördüm hemen geldim. şimdi bana biraz izin ver tamam mı?”

Ablasının sınırlarını zorlamaya başladığını fark edip sustu. Zaten babası evde değildi. Annesi fark ettiğinde söylense de uzatmıyor, ama evde olay çıkmasın diye kocasından gizliyordu. Oturma odasında sobanın başında ellerini ısıtırken iki-üç sene önceki o korkunç geceyi anımsadı Ceren. Ablası o zaman tombul yanaklı, göbekli bir kız çocuğuydu. Annesi, akşam babasına Selen'in sigara içtiğini anlatmıştı. Ceren'e göre babası o gece, dişlerinin arasından tıslayarak saldıran bir canavara dönüştü. O anlık korkunç dönüşüm daha köklü bir değişimin de habercisi oldu. Ceren bunu anlamlandırmakta zorlansa da yattığı mutsuzluğu yüklenmekte hiç zorlanmadı. Sanki öncesindeki hayatları bir evcilik oyunundan ibaretti: Annesiyle babası bir bütün, Selen'le Ceren de ayrı bir bütün. Sonra annesi onlarla birlik oldu, babasıysa kendi köşesine çekildi. O eski birliktelik kısa bir sürede yerini yalnızlıklara bıraktı. Gerçi bu yeni düzen Selen'in işine gelmişti. Çünkü yediği o dayağın üstüne Ceren ve annesi onu ne pahasına olursa olsun korur oldular. O ilk günlerde Selen sigarayla sadece flörtleşiyorduydu ondan sonra tiryaki oldu. Sonra asi, sonra siyasi...

Ceren sobanın çıtırdayan alevlerinde kötü hatıraları yakmaya çalışırken kapı çat diye açıldı. Öyle bir irkildi ki annesi çareyi kapıyı suçlamakta buldu. "Bu kapı da bir türlü düzelemedi. Sanki çatapat patlıyor, açık tutsak hava soğuk. Araya bir gazete sıkıştırılalım bari," diye kendi kendine söylenirken bir yandan da kızına sehpanın üstünde duran sürahiden su koyuyordu.

"İç şunu, sarardın hemen. Sen de alışamadın bir türlü kızım şu sese, her seferinde de irkilir mi?"

"Tamam geçti anne. Geceleri de bazen böyle sesler geliyor sokaktan."

"Ama onlar başka. Hem uzaktan geliyorlar. Bizim mahallede öyle şeyler yok. Biliyorsun, konuştuk bunu."

“Biliyorum,” dedi Ceren. İkisi de sustular. İçten içe hissediyorlardı, sıra onların mahallesine de gelebilirdi. Tek katlı bahçeli evlerin ve onların imtiyazlı sahiplerinin yaşadığı Filedelfiya Mahallesi artık sarhoşun geçmediği, arsızın sızmadığı, düşkünün düşmediği, düşmanın barınmadığı mahalle değildi. Memleketin ikiye bölünen safları Bahçeli Evler’de bile yeşerme alanı bulmuştu. Ama mahalleli bütün edebiyatçıları bunu yok saymak için elinden geleni yapıyordu.

* * *

Ceren sonrasında o yılı, çıkan olaylar kadar olay çıkmasın diye yaşadıkları baskıyla da hatırlayacaktı. Annesi sürekli her şey normalmiş gibi yapıp herkesi idare ediyor, bunun verdiği yorgunluktan olsa gerek her fırsatta odasına çekilip uyuyordu. Babası konuşursa kızıp olay çıkaracağını bildiği için susuyor ve hatta mümkün meretebe ablasına bakmamayı, orada yokmuş gibi davranmayı tercih ediyordu. Selen kendinden ödün vermiyor ama olay çıkmasın diye geceleri ya bulaşıkları yıkamaya gönüllü olarak ya dersi bahane ederek ya da erken yatarak ayak altından çekiliyordu. Ancak kardeşiyle paylaştığı odada öyle saatlerce uyuduğu yoktu. Çoğu zaman pencereyi aralayıp sigara üstüne sigara içiyordu. Ceren ise olay çıkmasın diye iyi çocuk olmaya çalışıyor, babasıyla şakalaşır, annesine sokulup, ablasıyla laflayıp herkesi neşelendirmeye çalışıyordu. Sözgelimi eskisi gibi yemeklerde sorun çıkarmıyor, istemediği halde önüne ne konursa yiyordu. Çünkü babası bir öfkelenmi mi işin nelerine varacağı asla belli olmuyordu. Hemen her gece elektriklerin kesildiği, ailecek sobalı tek odada, lüks lambanın ışığı altında oturdukları o uzun kış, Ceren sanki başka bir çocuk olmuştu. Bütün korkularını gözünü ayı-

ramadığı lüks lambasına yöneltiyordu. İlk yandığında tehditkâr bir şekilde fısıldayan o beyaz ışık, altındaki tüpün her an patlayabileceğini söylüyordu sanki. Tıpkı ailesi gibi.

Öte yandan bu ritme giderek alışıyordu. Ne de olsa çocuktuktu. Gündelik hayat, eskinin hatırasını hızla kaplıyor, olağandışı her şey normalleşiyordu. Kasımın o ilk hafta sonu Sinan Abisinin sağcı olduğunu öğrenmese, mutlu bir çocukluk geçirdiğine yetişkinliğinde kendini inandırabilirdi.

Kasabada o dönem çocuklar için kış gecelerinden daha kasvetli bir zaman dilimi varsa o da pazar günleriydi. Pazar günü demek herkesin evde kalması ve birbirinden kaçınması demekti: Adnan Bey haftalık uykusunu alıyormuş gibi öğleye kadar kalkmaz, evin diğer bireyleri bu duruma kutsal bir ayınmış gibi yaklaşırdı. Semra Hanım neredeyse parmak ucunda yürür, mutfakta “Arkası Yarın” kuşağını kaçırma pahasına radyosunu açmaz, tüm kapıları kapatır, kızlarıyla fısıltıyla konuşurdu. Ceren babasının pazar uykusunun önemini bilirdi ama her şey gibi bu konu da son zamanlarda aşırı hassasiyet gerektirir olmuştu. Adnan Bey sanki artık tilki uykusu uyuyor, bir sebeple uyanırsa suçlayacak bir şey arıyordu. Selen yine kolayını bulmuştu. O da artık öğlene kadar uyuyordu. Ceren sırf bu yüzden bir an önce ergen olmak istiyordu çünkü kendini ne kadar zorlarsa zorlasın, en geç dokuzda uyanıyordu. Eskiden pazar günleri babasına aldırmandan kendini sokağa atar Aslılara giderdi. Ancak hem artık sokağa tek başına çıkamıyordu hem de Aslıyla bir süredir küslerdi.

Adnan Bey nihayet olay çıkmadan kendiliğinden uyandığında Ceren üç saattir ilk nefesini alıyormuş gibi rahatlar, ani bir uyku bastırırdı. Babası söylemeden Selen’i uyandırmaya gider, bir süre yanına uzanır, ablasından ge-

len sıcaklıkla mayışır, ablasının gece boyunca içtiği sigaraların açlıkla karışmış berbat nefesini bile duymazdan gelerek uykuyla uyanıklık arasında gider gelirdi. Selen'in uyanıp yüzünü ona dönmesini, saçını okşamasını, parmaklarına dokunmasını, "Hâlâ bebedin sen," demesini beklerdi. Bir süre laflarlar, ya da panjurdan süzülen güneş ışığının içinde uçuşan tozları yakalamaya uğraşırlar, ellerini ölçerler, saç renklerini kıyaslarlar, yapacak saçma bir şey bulmakta hiç zorlanmazlardı.

Ama sonra gerçek üzerlerine çökerdi. Gün geçmek bilmezdi. Eskiden olsa Adnan Bey evde duramaz, başa bakmaya gider, ortakçıyı yemeğe götürür ya da bir müşteriye uğrardı. Sonrasında gecikmeden döner, süslenip püslenmiş karısını ve kızlarını mangala, sinemaya ya da parka gezmeye götürürdü. Ama artık gözü gibi baktığı başa uğramıyordu. En fazla ortakçıyla telefonda konuşuyordu. Arada bir çarşıya çıkıyor, oradan da yüzünde kapkaranlık bir ifadeyle dönüyordu. Selen böyle zamanlarda yine kahveye uğrayıp siyasi konuşmalar dinlediğini, onların dolduruşuyla kendisine nasihat edeceğini, sonra hızını alamayıp kavgaya girişeceğini bilirdi. Adnan Bey normalde hiç kahveye gitmez, kahve ahalisinden de, muhabbetinden de hazzetmezdi. Ama son zamanlarda, alışverişi bahane edip uğrar olmuştu. Ülkede olan bitenleri sesini sonuna kadar açtığı haber bültenlerinden takip etse de, kasabada yaşananları doğru ya da yanlış öğrenebildiği tek yer kahvehanelerdi. Sağcıların ya da solcuların kahvehaneleri olarak mimlenen yerlere gitmiyordu. Esnaf kahvehanesi olarak bilinen Merkez Kahvesi'ne gidiyordu ama Selen'e göre kasabada merkez demek sağ demektir. Hele ki esnaf gidiyorsa.

Selen her zamanki cingözlüğüyle bu sıkıntılı ortamdan kendini kurtarmanın bir yolunu bulmuştu. O yıl aynı zamanda üniversite sınavlarına hazırlandığından ar-

kadaşlarında ders çalışmayı bahane edip sıvışıyordu. Bazen babasını ikna etmek için arkadaşları gelir yalvar yakar izin ister, bazen Selen sorumluluk sahibi abla görünümü vermek için yanına Ceren'i de alırdı.

Ceren eskiden olsa burun kıvracağı, sırf ablası evden çıkabilsin diye muhtemelen rüşvet karşılığı gideceği bu toplaşmalara artık cankurtaran gibi atlıyordu. Çoğu zaman Selen'in bazı arkadaşlarının da kardeşleri orada oluyor, Ceren'e oyun arkadaşı çıkıyordu.

Genelde toplandıkları yer Eylemlerin eviydi. Eylemler solcuymdu. Ne pazar alışkanlıkları mahalleliye benzerdi ne de kızlarının erkeklerle arkadaşlık etmesini umursarlardı. Eylem'in babası Sezgin Bey, bu ziyaretlerden hoşlanır, bunu gençleri bir miktar eğitmek için bir fırsat gibi görürdü.

Gençler genelde "alışmak" için mutfak masasının etrafında toplaşırdı. Çocuklarsa oturma odasına doluşurdu, başlarında oya işleyen, kazak ren evin annesi; bebeklerini giydirip soyarak evcilik oynarlardı. Son zamanlarda bu oyunlara erkek çocukları da katılır olmuştu. Çocuklar eskisi gibi sürekli dışarı çıkamıyordu ve oturma odasındaki kadınların gözetiminde oynanabilecek oyunlar sınırlıydı. Her gittiği yere oyuncak bebeğini götüren Ceren, artık yedekli geliyordu.

Sinan'ın sağcı olduğunu duyduğu o gün Eylemlerin oturma odasında  kişiydiler. Ali, Banu ve Ceren. Evcilik oynuyorlardı ama Ali pek ilgilenmiyordu. Garip bir hali vardı. Konuşulanlara kendini veremiyor, yan gözle sobanın üzerinde kestane kzleyen Nevin Teyze'ye bakıyordu. Nevin Teyze pişen kestaneleri bir kseye alıp mutfakta çalışan gençlere götürmek üzere odadan çıkınca, Ali heyecanla Banu ve Ceren'in elini tuttu.

"Sinan Abi var ya," dedi, "sağcı olmuş!"

Ceren, bebeğini annesinin eski bir dantel örtüsüyle giydirmeye çalışıyordu. Bebeğin kafasını sokmaya uğraşırken duydukları yüzünden panik oldu ve danteli yırttı.

“Nerden biliyorsun?” diye sordu Banu pek de inanmaz bir ses tonuyla.

“Bizim sokaktan Ömer söyledi. Ona da abisi söylemiş. Abisi demiş ki: ‘Belliydi.’”

“Nasıl belliymiş peki?” dedi yine Banu istifini bozmadan.

“Sen nerden anlıycaksın ki?” Bu kez Ceren heyecanla atladı.

“Aslı’nın abisi o. Evlerinde kaç defa gördüm, konuştum. Öyle biri değil o.” Ali’nin de kafası karışmıştı. Ayağa kalkıp sobanın yanından uzaklaştı. Odanın içinde volta atmaya başladı.

“N’apıcaz şimdi?” dedi sıkıntıyla. “Aslı’yla artık oynamama.”

“Aslı zaten benimle oynamıyor ablam solcu diye.”

“Ya bak işte, bir de sağcı olamaz diyorsun.”

“Aslılar biraz havalı, solcu olmazlar ama katil de değiller yani!”

“Belli olmaz o. ‘Bir kere sağcı olunca gerisi geliyor,’ diyor abim.”

Sinan bütün annelerin kızlarına almak isteyeceği, bütün kızların varmak isteyeceği zengin, yakışıklı, efendi bir delikanlıydı. Semra Hanım, Selen’e akıl vermek istediğinde bütün anneler gibi hep onu örnek gösterirdi. Ama artık bunun akranları gözünde karizmayı iyice çizdirmekten başka bir etkisi yoktu. Sinan üniversiteye gitmemiş, siyasi olmamış, küçük kasabanın küçük esnafı olmuştu.

Nevin Teyze yine içeri girdi. Çocuklara bakmadan, sobanın üstüne bıraktığı kestaneleri çevirmeye başladı. “Bunlar sizin çocuklar. Önce şu haylazlara vereyim dedim ki biraz sigaraya ara versinler, beyinlerine oksijen

gitsin, okuduklarını anlasınlar. Hoş çalıştıkları yok ya,” dedi bunu pek de dert etmiyormuş gibi.

Çocuklar birbirlerine bakıp sustular. Ne de olsa mahallenin en solcu bilenen evindeydiler.

Bahçeli Evler çocuklarının çoğunluğu için solcu olmak pek çok sıfat içerirdi: Asi olmak, aptal olmak, utanç verici olmak, cesur olmak, dayak yiyecek olmak, ölecek olmak. Ama sağcı olmanın tek bir tanımı vardı: Kötü olmak. Kötü sağcıların çoğu ise ya Mahmut Abi gibiydi ya da adam öldürürdü. Solcular sadece mecbur kalınca öldürürdü. Ama ablaları, abileri değil, sadece büyük ve önemli olanları.

Nevin Teyze'nin ailesi o kadar adanmış devrimciydi ki, çocuklarının adı Eylem ve Devrim'di. Eylem, Selen'le yaşıttı. Devrim ise onlardan üç yaş küçüktü. Eylem, solcu babasından aldığı eğitim ve destekle lisenin önde gelen devrimcilerinden olmuştu. Selen'i ve pek çok yaşıtını bu işlere sokan da oydu. Hoş Eylem olmasa da, taraf tutmanın zorunlu olduğu bu ortamda pek çoğu kendini bir yerde bulacaktı. Kasabada liselilerin çoğu solcu olduğuna göre, solda. Ancak, sözgelimi kuzenleriyle kıyaslandığında Selen çok daha tutkulu bir solcuydu. Her şeyden önce siyasiydi ve ailesi bunun Eylem'den kaynaklandığını düşünüyordu.

Devrim ise belki henüz yaşı gelmediğinden, belki her anlamda ablasından daha sessiz ve silik olduğundan onlara pek takılmıyordu. Genellikle gençler mutfakta hararetli tartışmalar yaşar, arada ziyaret eden Sezgin Amca'nın sözleriyle iyice coşarken ya odasında ders çalışıyor ya da soğuğa tahammül edemediğinde oturma odasına gelip küçüklerin yanında kitap okuyordu.

Nevin Teyze odadan tekrar çıktığında Ceren konuya bıraktıkları yerden devam etti: “Devrim'le konuşalım mı?”

Ali ve Banu, Ceren'e takdirle baktılar. Bu işe büyükleri karıştırmamaları gerektiğini biliyorlardı. Hele mutfaktaki grup hiç olmazdı. O zaman hepsi Sinan'a düşman olurdu. Devrim hem onlardan büyüktü, yetişkin sayılırdı, hem de en azından diğerleri gibi siyasi değildi.

Bir süre sonra tekrar kapı açıldığında gelen –hakkında konuşulduğunu anlamış gibi– Devrim'di.

* * *

Akşamüstü eve döndüklerinde annesi Selen'i banyoya yolladı, babası gelmeden ağzını yüzünü yıkayıp, dişlerini fırçalamalıydı. Ceren'i de mutfağa çağırdı.

“Sezgin Bey evde miydi?”

“Önce yoktu ama sonra geldi.”

Annesinin yüzü limon yemiş gibi ekşidi. “O da gençleri gaza getiriyor. Kendi kızının başını yaktığı gibi bizimkileri de yakacak.” Karşındakinin Ceren olduğunu hatırlayınca gülümsedi. “Siz neler yaptınız peki?”

“Odada evcilik oynadık. Nevin Teyze kestane közledi. Yanında şerbet içtik.”

“Nevin iyi kadın,” dedi annesi, bunun o evi daha güvenli kılacağına kendini ikna etmek ister gibi.

O sırada Selen geldi. Annesine Nevin Teyze'den selam ilettiler.

“Aleyküm selam,” dedi annesi. Sonra da öylesine sorması gibi ekledi: “Sezgin Bey neler diyor?”

Çok kısa bir an Selen Ceren'le göz göze geldi. Ceren yanlış bir şey yapmış gibi gözlerini yere indirdi.

“Ne desin. Öyle iyilik sağlık.”

“Hadi hadi. Ben bilirim Sezgin Bey'i. Merak etme, babana bir şey söyleyecek değilim. Ama tasvip etmiyorum ben de.”

“Tasvip etmeye etmeye bu hale geldik. Bu ülkede yaşayan anne babalar, Sezgin Amca gibi biraz tasvip etse şimdiye devrim olmuştu.”

Annesi sinirle güldü. “Lafa gelince sizden iyisi yok maşallah. Ateş düştüğü yeri yakıyor kızım. Daha geçen ay baban müşterisinin oğlunun cenazesine gitti. Sezgin Bey nasıl cesaret ediyor anlamıyorum. Sadece kendi kızlarının değil, başkalarının evlatlarının da hayatıyla oynamak...”

Selen birden patladı.

“Sakin, sakın öyle bir şey söyleme! Adamcağız korkmuyor, fikrini söylüyor diye neden utansın! Sen çıtını çıkarmayarak korumuş mu oluyorsun! Hiç suçun olmuyor mu olan bitenlerden yani!”

Annesi tam bir şeyler söylemek için ağzını açmıştı ki, Ford Taurus’un derinden gelen sesi duyuldu.

“Babam geldi!” dedi Ceren telaşla. Annesi ve Selen sustu. Ceren babasının adımlarının sesini, derin uykusunda nefesinin sesini, uyanışının sesini, uyku tutmamasının sesini, neşesinin sesini, sıkıntısının sesini, öfkesinin sesini tanıdığı gibi arabasının sesini de çok iyi tanıyordu. Gözleri kapalı halde önünden 20 araba geçse hangisinin kendi arabaları olduğunu bilirdi.

Selen salata yapan annesine yardım etmek için eline başka bir bıçak aldı. Ceren, “Anne hoşaf vermedin ablama,” dedi. Selen ve annesi şefkatle Ceren’e baktılar. Annesi sigara kokusunun dış fırçalamakla geçmediğini söyler dururdu; bu koku insanın içinden gelir, babası da hiç sigara içmediği için hemen alırdı. O yüzden Selen bir şeyler yiyip içmeliydi. Selen ikiletmeden annesinin dolaptan çıkarıp verdiği hoşafı içti. Ceren de rahat bir soluk aldı.

Babası, yemek esnasında hoşbeş eder gibi Selen’in gününü sorguladı. Selen’in verdiği yanıtlardan ikna olmayıp bu kez Ceren’e sordu. Sezgin Bey’in evde olup

olmadığını öğrenmek istiyordu. Ceren Sezgin Amcasının adını saymadı. Selen memnuniyetle kardeşine baktı.

* * *

Adnan Bey, Sezgin Bey'e güvenmiyordu. Solcu olduğunu dünya âlem biliyordu. Sezgin Bey, geleneksel olarak Demirel'e oy veren Adnan Bey'i her seçimde Ecevit'e yönlendirmeye çalışırdı. Son bir yıla kadar siyasetin seçimden, seçimin de Demirel ve Ecevit'ten ibaret olduğunu sanan Ceren, bu sohbetleri eğlenceli çekişmeler olarak hatırlıyordu. Sezgin Bey memurdu. Dar gelirli, eğitilmiş ve espriliydi. Adnan Bey tüccardı. Zengin, eğitimsiz ve komikti. Yakın arkadaş değillerdi. Mahallenin tüccar olan babaları için iş çıkış saati akşam ezanıydı. Memur olan Sezgin Bey daha erken gelir, karısı çayını demlerken hemen üstünü değiştirip bahçeye inerdi. Bazı günler kendi bakımlı bahçesi ona yetmeyince elinde çayı, beline taktığı çantasında bahçe aletleriyle mahalleyi gezerdi. Bu gezintiler sırasında işten dönen Adnan Bey'le yaptığı sohbetler arkadaşlıklarının temelini oluştururdu. Bunlar bazen o kadar keyifli olurdu ki, çoluk çocuk mahalleli balkona çıkar, laf atar, güler, izlerdi.

Adnan Bey, her bayram aksatmadan büyüğü diye gelip elini öpen, teklif edilen hiçbir karşılığı kabul etmeden bahçelerine bakan, bilgisine rağmen caka satmayan, saygıda kusur etmeyen, bu neşeli adamı sever ve sayardı. Kızının orada ders çalışmaya gitmesine tüm kuşkularına rağmen ses edemiyorsa nedeni biraz da buydu. Kasabalılığın, komşuluğun üstün ahlakı ağır basıyor, ne selamını esirgiliyor ne de Eylem gelip ders çalışmak için Selen'i çağırduğunda ve kendisinden izin istediğinde "hayır" diyebiliyordu.

* * *

Sağım Solum Önüm Arkam geniş bir karakter kadrosuyla yakın tarihimizi, geçtiğimiz kırk yılı kat eden bir roman. İki ailenin, Selen ile Ceren ve Eylem ile Devrim adlı kız kardeşlerin hikâyesine yoğunlaşıyor. Küçük bir Ege kasabasında yaşayan genç kızlar sağ sol saflaşmasına, mahalle çocuklarının çekişmesine tanık olurlar. Gelgelelim hiçbirisi sadece seyircisi değil bizzat faili de oldukları bu gelişmelerden yara almadan kurtulamaz; günbegün şiddetin gemi aziya aldığı bir ortamda katledilen gençliği, darbe dönemini ve baskıyı yaşarlar.

Günümüzü de anlatan bu roman, başkarakterlerin büyükşehre göçlerini, kuşak çatışmasını, kardeş rekabetini, aile kurma çabaları ve aşklarını gözler önüne seriyor. Tacizlere, baskıya, haksızlıklara karşın hayata tutunan kadınlar bir yandan da hâkim eril kültürle hesaplaşıyorlar. Özellikle de tükenmeyen arayışları ve adalet duygusuyla gazeteci Selen... Ne var ki bu nitelikleri onu yıllar önce işlenen siyasi bir cinayetin ardındaki sır perdesini aralamaya, daha da ötesi, gerçeklerle duyguları arasında bir seçim yapmaya zorluyor.

İlk öykü kitabı **Filedelfiya Hikayeleri**'yle dikkatleri üzerine çeken Yeşim Erdem, bu ülkenin yakın tarihine ve gerçeklerine sakınmasız bir gözle baktığı **Sağım Solum Önüm Arkam**'la okurlara dolu dolu bir roman veriyor.

#seksendarbesi #sağsolçatışması #gençlik #faşizm #göç #devrim #kadın #aşk

 can

canyayinlari.com | f | | canyayinlari

roman

1388 176-175-07-1 360-1

9 789750 741609